

Nagyvárad-Estílap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly híd (Szilágyi Dezsa)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Mi van Amundsennel

Nansen sarkutazó nyilatkozik Amundsen sorsáról

— Az Estílap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: Nansen, a hírhírű sarkutazó ma ideérkezett és hosszas tudományos értekezletet tartott Amundsen vállalkozásáról és azokról a viszonyokról, amelyekkel a vakmerő sarkutazónak meg kell küzdenie.

Nansen, aki pontosan ismeri a sarkvidék geográfiai és klímatis viszonyait, bizonyosra vette, hogy Amundsen visszatér. A vakmerő sarkutazónak vannyi energiája, kitartása és karaktere, hogy emberfeletti adatát sikerrel oldja meg.

— Nem ismerem pontosan Amundsen terveit, — mondotta Nansen, de bizonyos, hogy repülőgépről rendkívül nehéz mentődni. Le kell szállani a jégre, hogy megállapítsuk, hol gyűnk? Amundsen bizonyára erre szállt, amikor az északi jég közelében hitte magát.

— Aztán következhetnek a legfontosabb megfigyelések, a hely megállapítására vonatkozólag. Legalább is tizenkét órai megfigyelt munkát igényel a legrosszabb légköri viszonyok között. Ha optikai tüntmények zavarják a látás viszonyait, napokig is eltarthat ez a munka.

Csak azután következhetik az északi sark megközelítése. Ez a legveszélyesebb repülőgépen, gyakran napokon keresztül jégmezőkön, kietlen, embertől sosem látott vidékeken át vándorolni a pusztaságban. Nem is lehet megmondani, hogy ez a legveszélyesebb szenvedésekkel és nézeteltérésekkel járó vándorlás meddig tart? Ez attól függ, mi

ilyen messzire szállt le az északi sarktól a kutató.

Ha végre sikerül a sarkot elérnie, különféle fizikai és természettudományi megfigyeléseket kell végeznie, ami ismét néhány

Ismét összeütköztek a bécsi horogkeresztes diákok a szocialistákkal

— Az Estílap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: Az antiszemita diáktüntetések tegnap újult erővel robbantak ki. Az egyetem épülete előtt nagy verekezés folyt a kampós keresztsek és a szocialdemokraták közt. A rendőrség kezdetben gyengének bizonyult, majd később erősítésket kapott.

A szocialisták a Votivparkban gyülekeztek, míg a kampós keresztsek a Menza épülete előtt

állottak fel.

A rendőrség számos diákot letartóztatott.

A minisztertanács tegnapi ülésén kizárólag a diákszavargásokról foglalkoztak.

Dél felé a Schottengasseben nagyobb csapat horogkeresztes diák inzultálta a zsidókülsejű járókelőket. A rendőrség közbelepett és három diákot letartóztatott.

Ujabb részletek a rákosi vasuti katasztrófáról

12 halottja és 60 sebesültje van az összeütközésnek

— Az Estílap eredeti távirata —

Tegnap az esti órákban terjedt el Váradon a hír, hogy a Budapest felől induló személyvonat Rákos állomáson összeütközött egy tehervonattal és a katasztrófának számos halott és sebesült áldozata van.

A késő éjjeli órákig nem érkezett semmiféle részletes jelentés az összeütközésről és így a fantáziának tág tere nyílt rémhírek terjesztésére.

Éjjel után megérkezett a magyar államvasutak igazgatóságának a szerencsétlenségről kiadott hivatalos jelentése, amely szerint

egy tehervonat a rákosi állomásra való behaladásakor átszelte az állomásról kiinduló személyvonatot.

A személyvonat három kocsija kisiklott és felborult és irtózatos pánik közben

ötvenöt utas könnyebben, öt súlyosan megsebesült, tizenketten meghaltak.

A katasztrófát az idézte elő, hogy a tehervonat a „Tilos” jelző előtt nem állt meg. A bűnös mozdonyvezetőt azonnal letartóztatták. A vizsgálatot a MÁV. elnökgazdája személyesen irányítja.

Magánjelentések szerint a súlyos sebesültek közt hét asszony és egy leány van. A sebesültek leginkább környékbeliek, harmadosztályú utasok, kivéve Marsner Gusztávné huszéves

asszonyt, akiről közelebbi adatokat nem tudnak.

A lapok értesülése szerint a katasztrófa a már említetteken kívül még két halottja van.

Az egyik Holkó Mihály 38 éves maglódi földműves, a másik halott ugyancsak egy földműves, aki a katasztrófa pillanatában kiugrott a kocsiból és a kerekek mindkét lábát levágták.

Az összeütközés alkalmával csodálatosképen megmenekült egy tizenkét éves leány, aki a vasuti kocsik ablakán bámszkodott és az összeütközés erejétől kiröpült az ablakon, de teljesen sértetlen maradt.

A Kertváros és a Nilgesz-telep iskolaügye a tanács előtt

A Kertváros és a Nilgesztelepen lakó szülőknek egy régi és minden tekintetben méltányos kérelme valósul meg a közeljövőben. A tanács a tanfelügyelőséggel egyetértve már korábban tervbevette egy iskola felállítását. A kulturális intézmény megvalósítását az alkalmas épület hiánya késleltette. Az elmúlt napokban aztán egy bizottság szállt ki a Kertvárosba és hosszútávú tárgyalások után megegyeztek abban, hogy a püspöki uton lévő emeletes épületet veszik igénybe az iskola céljaira.

A tanács tegnapi ülésén foglalkozott a bejelentéssel s felhatalmazást adott dr. Vostinár János főjegyzőnek, hogy a kijelölt épületet szakértőkkel felbecsültesse.

Leszállították a szálloda-szobák árait

A városi tanács, mint ismeretes már régebben tervbevette a szállodai áruk leszállítását. A tanács végre tegnapi ülésén tárgyalta az ügyet és dr. Vostinár János főjegyző előterjesztésére a Park, Rimanóczy, Metropól és a Palace szállodák szobáinak napi bérét a fűtési illetékkel — amely a szobaárakhoz volt hozzászámítva — 30 lejjel csökkentette.

Az új szállodai áruk június 1-én lépnek életbe.

Iratkozzon be

a Hegedűs kölcsön könyvtárba

Apolló és Atlantic mozgók

Ma, szombaton utoljára

A fehér pillangó

Filmregény a művészetből 6 felvonásban

Főszerepben: Barbara La Marr és Conway Tearle

Ezt megelőzi egy kitűnő 2 felv.

Hallromboy burleszk

Holnap, vasárnap szenzációs bemutató

A Farkasok csodája

HIREK

* **Bielik püspök Hegyköztötteleken.** Bielik Imre püspök hétfőn Hegyköztöttelekre utazik, ahol résztvesz a róm. kath. templom új harangjának felszentelési ünnepségén.

* **Esküvő.** Barta Macó és Schwartz Lajos f. hó 31-én d. u. fél 3 órakor Vlahuta (Szt. János) utca 9. szám alatt tartják esküvőjüket, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezuton is meghívják.

* **A gonosz mostoha.** Tegnap délután komolyabb belső sérüléssel beszállították a közközházba Murvai Irma 21 esztendőes cseledleányt, aki gazdájának, Lukács György Str. Pávelutca 21. szám alatti lakásán elkeseredésében zsírosszódát ivott. Ki hallgatásakor kiderült, hogy a szegény leányt mostohája folytonosan üldözte és ezt a leány annyira lelkére vette, hogy a halálba menekült.

* **Majláth püspök nyilatkozta Bicsérdyről.** Vidéki érdeklődők levelekben kérnek jegyet a Bicsérdy Béla június 3. és 4-iki előadására. A Hegedüs Hírlap-irodában az érdeklődők ostromolják az elővételi pénztárt. A Zsilvölgyi Naplóban most hatalmas cikk jelent meg arról, hogy Budav János petrozsényi apátplebános, pápai kamarás a Bicsérdy-kurálval hogyan menekült meg 17 éves cukor- és vesebajából. A főpap nagyon szenvedett, el kellett hagynia állását is, végre felkereste Bicsérdyt, akinek utasításai után három hét múlva visszanyerte életkedvét, munkaerejét és visszatért Petrozsényba állomáshelyére. „Nem kell koporsó” — mondotta neki Bicsérdy, csak tartsa be utasításait. És ma rengeteg ember megy a közszeretben lévő paphoz érdeklődni. Majláth püspök pedig a papság kolozsvári értekezletén így mutatta be a terembe lépő Budav Jánost:

— Ime egy ember, akit a közismert Bicsérdy adott vissza az életnek a mi örömeinkre s a kura dicsőségére!

Nagyváradról Kezdődy János 25 éves fűszerkereskedő tudósvészből gyógyult meg. Teljesen egészséges.

Bicsérdynek nagyszerű étlapja van, ami könyveiben — melyet a Hegedüs Hírlapiroda árusít — van részletesen lefektetve. Az ideérkező Bicsérdy azt írta, hogy előadásain szívesen fog bárkivel

vitázni, vagy tanácsot adni s így a két előadás mindenképpen érdekesnek ígérkezik.

* **Megölte a villámcsapás.** Száldobágyról jelentik: Május 28-án este óriási vihar dult a községben. A vihar közben becsapott a villám Tóth Gyula házába és felgyújtotta azt. A házban Tóth Gyula egyedül tartózkodott s a villámcsapás nyomában megölte a 19 éves fiatalembert. A tűz tovább terjedését sikerült megakadályozni.

* **Midinette arckrém eltűnteti** a szeplőt, kapható az Angyal drogeriában.

* **Marica grófnő Nagyváradon** nem keltene olyan szenzációt, mint amilyent a Bleier Áruház (Sas-passage) csipke, harisnya és fehérnemű árai.

* **Az Old England keztyűi és** harisnyái a legjobbak.

Park áruház, Engelnél Valódi angol és Hammer Backettek, tenniszlabdák, Mah-Yong kapható.

* **Kérjen Purgót eredeti dobozban.** 2

* **Vérszegény, ideges, gyöngye** tüdejü, vagy gyomru gyermekeit, vagy felnőtt leányaikat küldjék bizalommal kísérő nélkül is a szülők Tuszánfűrdő (Csik vármegye) és fenyesében fekvő „Gyermek- és Leányotthonba”. Állandó tanári és orvosi felügyelet, kitűnő ellátás. Napközi otthon. Kiránduló csoportok étkezés, vagy anélkül otthont találhatnak. Bővebbet kedd, csütörtök és szombaton d. u. 7—8-ig Str. Gen. Berthelot 4., azontul ajánlott levélre Tuszánfűrdő, özv. Csordacsics Ferencné címén.

Kertibutorok olcsón Kalendánál

Park áruház, Engelnél, diszműárak, márkásporcellánok, retikülök és utazási cikkek nagy választékban.

* **Idegfájásoknál, reumánál, köszvénynél, elhízásnál, cukorbetegségnél** a természetes **Ferenc József** keserűviz rendkívül jóhatásu hashajtónak bizonyul. — Az anyagcsere zavarok gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a **Ferenc József** vizkúrák nagyon szép eredményhez vezetnek. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben, 8

* **A legszebb nyári mulatságok** egyike lesz az a nagyszerű kerti-ünnepély, melyet a nagyváradai grafikai munkások rendeznek június 21-én délután 4 órai kezdettel a Kath. Kör kerti helyiségében. Ez alkalommal a rendezőség virágokkal fogja feldiszítani a helyiséget. És e napon, hogy mindenki kellemesen érezze magát, lesz virágcsata, tombola, kugli- és kvírtliverseny, valamint szépség- és csunyaverseny. Minden egyes versenyben díszes és értékes tárgyak nyerhetők. A szép és művészi dalt kedvelőkről pedig a népszerűségnek örvendő Gutenberg Dalkör gondoskodik, Laszczik Ernő kiváló zenetanár vezetésével. A tánc kedvelő hölgyek és fiatalság részére este 9 órakor a díszteremben reggelig tartó tánc lesz. Megállapíthatjuk, hogy a pettyeskarton-ötlet igen népszerű lett a hölgyek körében, bár ez nem kötelező a hölgyekre, de a rendezőség a három legszebb pettyesruhában megjelenőnek szép és értékes díjat tűzött ki. Megállapítható az is, hogy a leányosházaknál már is a pettyesruha kombinációknak törik a fejüket. A zsűriben kizárólag hölgyek fognak részt venni.

* **Jön Pintér Böske.** Jön Pintér Böske! Jön Pintér Böske!

* **Igyunk kizárólag békebeli** minőségű **Dreher-Haggenmacher** sört. Minden jobb helyen kapható.

Nikkelezés, zománczás Kalendánál

* **Fürdősapkák és fürdőcipők**ből nagy választék az Angyal drogeriában. 6

— **A fehér pillangó.** Ma, szombaton kerül utoljára bemutatóra a legszebb amerikai művészfilm, melynek nagy sikerét mi sem bizonyította be eklatánsabban, mint az a tény, hogy két napon keresztül állandó, zsúfolt házak nézték végig. Holnap, vasárnap lesz a **Farkasok csodája** monumentális filmremek szenzációs bemutatója.

— **Chaplin, Zigottó és Monty Banks** 11 felvonáson keresztül nevettetik meg a publikumot. A kitűnő vígjáték műsor ma, szombaton 3, 6 és 9 órakor látható a Dorian-filmszínházban. Jön „Tell Vilmos”, a főszerepben Conrad Veidt, Erna Morena, Erich Kaiser-Titz, Xánia Desni és Hans Marr (A Rabszolga királynő Mózese.)

— **Kérem a potyajegyet.** (Jelenet egy mozi pénztára előtt). Harc a filmcenzura ellen, Jackie Coogan ideiglenesen bucsút mond a filmnek, Kertész Mihály legújabb művészies filme, Április elseje Hollywoodban, A Film

Riport közönsége elmondja, hogy mit szeret a filmben. Ez mozilátogató naplójának folytatása. A repülő mozi, Iskola a vatagban és a legújabb rádió filmhíreket tartalmazza a Film Riport ma megjelent legújabb száma. Kapható az összes újsárusoknál, az öt leies mozgósázházi jegykedvezményi szelvényvel együtt ára 5 lei.

Gazdag, nivós, szép és értékes

anyaggal tart ma szombat este 7 órakor nagy árverést a

DOROTHEUM

Vasárnap nem lesz árverés

Értesitem a tisztelt hölgyközönséget, hogy a Spitzer-cégtől megváltam — hol két évig mint szabásznő és munkavezető működtem és a mai napon

női divatszalonomat

a Parcul Traian (Széchenyi-tér) 2 szám alatt ismét saját személynem vezetése alá vettem

Weiszberger Kató

Borügynök

feltétlenül megbízható és jó bevezetett azonnali belépésre

felvétetik

Temesvári sörraktár borosztálya

Str. Saguna (Kapuolnus-utca)

Olcsó árak!

Gummi kabát prima gummizással Lei 900

Gummi kabát elsőrendű duble anyagból 1080

Haas Lipót

LINOLEUM gyári raklárak Oradea Mare, Bul. Reg. Ferd.

Lerakatok:

CLUJ: Str. Universității
TIMISOARA: Bulv. Reg. Ferdinand

Ruhákat legolcsóbban festésztit, gallérokat és kiegészítőket legszebben mos, vasal

Szabó László Str. Sf. Ladislav (Körös-utca) 80
Fiók: Bazárépület

UJDONSÁG!

Schaw: Szent Johanna L. 22

Vasárnap, 1925. május 31.

Férfi szalmakalapok 120 lei
Bossi kalap 200 „

KLEIN SIMON

Str. Josif Vulcan (Nagy Sándor-u. 1. 1487)

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad nagyerdemű közönségét, hogy

férfiszabó üzletemet

Str. I Vulcan (NagySándor-utca 1 szám alól 1685

Rimanóczy-u. 1 szám alá

(Royal kávéház mellett)

helyeztem át. Teljes tisztelettel

Weisz E. Zsigmond

Mindannyiunk érdeke

jól, olcsón ruházkodni!

1 m. valódi francia mosó delain	46.—
1 m. prima cernazefir	40.—
1 m. békebeli lilomvászon	54.—
1 m. svájci himzett batist	60.—
1 m. fehérneművászon I-a	40.—

Állandó nagy raktár cipő-vásznak és béléseikben

Witrael Vilmosnál

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 2. Sas-kávéházzal szemben. 1703

Megkezdődött a nagy kalapvásár

Divat és szalmakalapok

már 150 leitől kezdve

Csak 20 napig

Bul. Regele Ferdinand 3. (Rákóczy-ut)
az új gyógyszerházzal szemben

Orth. kóser vendéglőmet kerthelyiséggel

bővítettem ki 1692

Berkovits Mihályné

Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 19 sz.

(Ifj. Weisz Bernáth céggel szembe)

Ismeri kitűnő konyha! Mérsékelt árak!

FEST! TISZTIT!

Kalinovcsán

Zöldfa-passage 81

MOS 1404 VASAL

Zelea-Codreanu felmentése után...

Virágosó hullott az esküdtekre. — Emlékpád Turnu-Severinben.

Az *Universul* rendkívül érdekes részleteket közöl a Zelea-Codreanu felmentése utáni percek hangulatáról.

Elmondja, hogy amint Caluda, a legelső esküdt, kimondotta a nem szót, a tárgyalást vezető elnök nem tudott többé uralkodni a hallgatóság fölött. Virágosó árasztotta el a bírakat és esküdteket.

Érdekes, írja az *Universul*, hogy az esküdtek ítélethozatal idején még egy cigarettát sem akartak elszívni, hogy mennél hamarabb meglegyen a verdikt.

Zelea-Codreanu felmentésének híre villámgyorsan terjedt el városszerte. A polgármester igyekezett a városházára a lobogót kitűzteni. Minden házban baltakeresztes lobogó lengett.

A tüntetések legkisebb inciz-

dens nélkül zajlottak le. Magát Husanu komisszárt is, akit tudvalevőleg súlyosan megsebesített Zelea-Codreanu, annyira elragadta a lelkesedés heve, hogy lemondott mindennemű anyagi kárpótlásról. A tömeg elégtétellel és tapssal fogdta a jassii komisszár kijelentését. A házban, ahol Zelea-Codreanu atyja lakott, gyűjtést indítottak Husani komisszár részére. Azonnal össze is gyűjtöttek 12 ezer lejt. Ezt az összeget 150 ezer lejre fogják kiegészíteni.

Romulus Iliescu bukaresti építész indítványára kimondották, hogy május 26-ának, Zelea-Codreanu felmentése napjának emlékére masszív gránitból egy nagy padot csináljanak, amelyet a turnuszeverini Tudor Vladimirescu-parkban fognak elhelyezni.

Csendőrökkel telt vagon kísért Codreanu vonatát

Bukarestből jelenti a Rador: Ma reggel Corneliu Zelea Codreanu Jassyba érkezett a bukaresti gyorsvonattal, amely másfél órát késett. Bukarestben Codreanu vonatához egy csendőrökkel telt vagon csatoltak, Jassyban pedig egy teljes rosiorhi ezredet összpontosítottak a

rend fenntartására.

Codreanut megérkezésekor a pályaudvar perronján nagyszámban összegyűlt diákság lelkes ünneplésben részesítette és tüntető menetben kísért a Liga Nationala helyiségébe. Rendzavarás nem fordult elő.

Eljegyzés a román-magyar határon

Egy nagyváradai fiatalember szerelmi regénye.

Akik valami pikáns históriát várnának, azok akár el se is olvassák ezt a kis történetet, amelyben nem a szerelmi kaland dominál, hanem az egyszerű, becsületes emberi vonzalom és annak határok, társadalmi és gazdasági ellentéteken is győzedelmesedő, nagy-nagy hatalma. Történetünk hőse Turzó Lajos, volt nagyváradai géplakatos, aki évekig a Rimanóczy butorgyárban dolgozott és néhány hónap pal ezelőtt Magyarországra költözött.

Találkozás a debreceni pályaudvaron.

Turzó Lajost először a hajdusmegyei Konyárra vitte jószerecséje. Nagynénje lakik itt, aki jómódu és gyermektelen lévén, szívesen fogadta magához a jó ravalló fiút. Turzó azonban nem akart munka nélkül élni és bejárta Debrecenbe, hogy valami alkalmazás után nézzen. És itt, — a debreceni pályaudvaron, — itt történt az első találkozása a lánnyal, aki a jelek szerint rövidesen boldog hitvese lesz a Nagyváradról elszármazott géplakatosnak. Az első találkozás a szemek összevillanása volt csupán, talán csak úgy, ahogy a nagyváradai korzón szokott történni, ámbar a fiú azt állítja, hogy akkor még észre sem vette a lányt. Nem úgy a lány, aki rokónával, az állomásfőnökkel sértalt a perronon és aki abban a pillanatban, ahogy meglátta a fiút, a következő merész és jelentőségteles szavakkal fordult a bácsijához:

— Ez az ember lesz a férjem!

Ismételnünk kell, hogy annakelőtte sohasem látták egymást. A lány azonban — egy előkelő bécsi biztosító társaság igazgatójának a leánya — nagyon biztos lehetett a dolgában, olyan biztos, amilyen csak babonás, vagy megszállott ember szokott lenni. Legalább is erre vall az a körülmény, hogy az elhatározó kijelentés után meg sem kísérelte, hogy a fiút megismerje. Az ismerkedés csak később történt.

Szövődik a regény.

Turzót ugyanis dolgai sürün beszólították Debrecenbe. Ezért történt, hogy a pályaudvari találkozás csakhamar megismétlődött, s a szép bécsi kisasszony fittyet hányva az ugynevezett konvenciókra, egyszerűen odalépett a meglepett fiatalember elé és így szólt hozzá magyarázól bár, de némileg bécsi dialektussal:

— Maga tetszik nekem. És most meg fogunk ismerkedni egymással. Jó?

Hát persze hogy jó volt. Lajos barátunk nem akart József lenni Putifárnéval szemben és főlocsudván érthető meglepetésből, kijelentette, hogy neki már régi vágya a megismerkedés. A szép kisasszony nem sokat kérdezősködött, a fiatal ember sem igen aggályoskodott, minek folytán egy-kettőre megbarátkoztak. S az úgy látszik amerikai allűrökkel rendelkező urilány egy-két heti ismeretség után formálisan megkérte Lajos kezét, aki — istenem, egy géplakatos sem lehet fából — gon-

dolkodás nélkül kimondta a boldogító igent.

Géplakatos és milliomosleány.

A bécsi szülők — mielőtt a házassághoz beleegyezésüket adták volna, — előbb egy fotográfiaért kértek a vőlegényjelölttől — hogy legalább a képéről formálhassanak véleményt. Miután pedig az exteriőr megnyerte tetszésüket, azt kívánták, hogy Turzó látogassa meg őket Bécsben, ahol annak rendje és módja szerint összeismerkedhetnek. Fölajánlották neki, hogy jóállású hivatalnokot nevelnek belőle, de a fiú kijelentette, hogy ő már csak megmarad a maga mestersége mellett. Ha jön egy kis pénz a házhoz, az jó lesz arra, hogy vehessen magának egy cséplőgépet és berendezhesen egy kis lakatos műhelyt Konyáron, de ő bizony Bécsbe nem megy.

Levelek mentek és levelek jöttek, közben pedig hol a fiú volt Debrecenben, hol még a lány látogatta meg őt, — természetesen comme il faut garde kíséretében — Konyáron. Így szövődött a regény, amelynek utolsó fejezete: a háztüznéző bécsi ut már csak napok kérdése.

Ünnep a határon.

Levél jött a fiú szülehez is Váradra. A levél boldog szavakkal ecsetelte Turzó Lajos boldogságát és arra kérte az öregeket, hogy menjenek át Debrecenbe és adják ott áldásukat a frigyhez. De nagy az út odáig, sok pénz kell hozzá, a fiú szülei pedig szegény emberek. Így történt, hogy a két ország határrendőrségének jóvoltából a román-magyar határzónában találkozott össze a család s a kerekítő országot mentén egy nagy cseresznyefa füves tövében tartották meg az eljegyzést.

Ettek, ittak és ölelkeztek a ragyogó májusi mezőben s a nagyváradai géplakatosnak a milliomos bécsi kisasszonnyal történt eljegyzésén két ország felé mosolygott az ég.

k. l.

Pünkösöd

Piros pünkösöd napja talán soha szebb, tündöklőbb köntösben nem köszöntött még a keresztény hívekre. Ragyogó tavaszi nap keretében jelentkezik ez ünnep, amely a lelkekben is hivatott megerősíteni a tavaszt. A pünkösdi ünnepeken a következő istentiszteletek lesznek Váradon:

A római katolikusoknál:

A székesegyházban: Vasárnap d. e. 9-kor kezdődik az istentisztelet, amelyet Bielik Imre püspök pontifikál. Ugyancsak ő tartja a prédikációs beszédet is, majd összes híveinek kiosztja a pápai áldást. Hétfőn a soros kanonok celebrál.

A plebánia templomokban szintén 9-kor kezdődik az istentisztelet. Itt azonban a prédikáció. — tekintettel a püspöknek a székesegyházban való beszédére. — elmarad.

A reformátusoknál:

Vasárnap: Olasziban délelőtt 10 órakor a templomban Csernák Béla, a templomkertben és

A farkasok csodája

Minden idők legszenzációsabb filmprodukciója

és este fél 6-kor Gargya Géza tart istentiszteletet. Ujvároson d. e. 10-kor Sulyok István, d. u. 3-kor Gargya Géza, Velencén d. e. 10-kor Kiss Károly, d. u. 3-kor Babos Sándor legátus.

Hétfőn Olasziban d. e. 10-kor Csorja Gyula, este fél 6-kor Babos Sándor, Ujvároson d. e. 10-kor Babos Sándor, d. u. 3-kor Gargya Géza, Velencén d. e. 10-kor Gargya Géza, d. u. 3-kor Kiss Károly szolgál.

Ünnep első napján mindahárom helyen, másodnapján Olasziban és Ujvároson Urvarsoraszítás.

Dívatmintás grenadinék, színes opálokat legolcsóbban
LEITNER MÁRTON R.-T.-nél vehet

Tavaszi szövet

különlegességeink felöltőkre, öltönyökre megérkeztek.
Olcsó szolid árak.

Havas és Grünfeld
posztó áruház, Avram J. (Kossuth)-u. 8

Legjobb
TENNISZCIPÓK Reichardnál

185 lei egy mosó pongyola Hevesinél

1605

Női kabátok, kosztümök, ruhák legolcsóbban **HEVESI-nél**

Színház

Szombat este: **Chrizantém** operett bemutató.

Vasárnap délután fél 3-kor: **Katonadolog** operet repris, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6-kor: **Próbaházasság** bohózat, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: **Chrizantém** operett ujdonság, bérleten kívül.

Hétfő este fél 9-kor: **Chrizantém** operett ujdonság A bérlet.

Kedd: **Chrizantém** operett ujdonság, B bérlet.

Szerda: **Mandarin** dráma, Poór Lili és dr. Janovics Jenő, a kolozsvári magyar színház igazgatójának vendégjátéka, B bérlet.

Csütörtök: **Antónia**, Poór Lili a kolozsvári Magyar Színház művésznőjének vendégfellépte A bérlet.

Péntek: **Fügefalevél** operett, Pintér Böske primadonna első vendégfellépte, B bérlet.

Szombat délután fél 4-kor: **Testőr** szerelem, operett ujdonság olcsó helyárakkal.

Szombat este fél 9-kor: **Nótás kapitány**, a Nótás kapitány verseny 5-ik napja, Pintér Böske primadonna második vendégfellépte, bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3-kor: **Juhász** legény szegény juhász legény operett ujdonság, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap délután fél 6-kor: **Magdolna** életkép, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: **Hazudik** a muzsikaszó operett, Pintér Böske primadonna harmadik vendégfellépte.

Hétfő délután fél 3-kor: **Kék mazur** operett, mérsékelt helyárakkal.

Hétfő délután fél 6-kor: **Watterlói csata** vigjáték ujdonság, mérsékelt helyárakkal.

— B bérlok figyelmébe! Tekintettel arra, hogy a tisztelt B bérlok két előadással el vannak maradva, az igazgatóság nem akarja, hogy a bérlok a nyári kánikulában legyenek kénytelenek igénybe venni bérleteiket, e héten szerdán este Poór Lili és dr. Janovics Jenő kolozsvári vendégek játéka is B bérletben történik.

— Poór Lili és dr. Janovics Jenő vendégfellépte. Az erdélyi magyar színház két legjelentékenyebb művésze Poór Lili és dr. Janovics Jenő lépnek fel szerdán este a nagyváradi színpadon, mely alkalommal a **Mandarin** című rendkívül érdekes és izgalmas dráma két főszerepét alakítják. Poór Lili és dr. Janovics Jenő szerdai vendégjátéka kivételesen B bérletben történik, csütörtökön este A bérletben Poór Lili egyik legparádásabb szerepében az **Antónia** címszerepében lép föl.

— Pintér Böske Nagyváradon. A legnagyobb erdélyi primadonna Pintér Böske, aki hónapokig tartó súlyos betegségéből az egész Erdély magyar színházi közönsége legnagyobb aggodalma kíséretében csak nemrég gyógyult fel e hét péntekén kezdi meg első nagyváradi vendégszereplését. Pintér Böskenek Nagyvárad társadalma olyan fogadtatást készít elő amely mindenképpen méltó ahhoz hogy ezt a kiváló és rendkívül tehetséges művésznőt méltó ünneplésben részesítse.

Legjobb
TENNISZCIPÓK Reichardnál

Ne mulassza el szükségletét a Hajnal és Rózsa

cégnél fedezni, mert vászon, zephir, opál, grenadin, függöny, tuszor, szövet és damaszt asztalneműekben nagy választékot talál és olcsón szerezheti be.

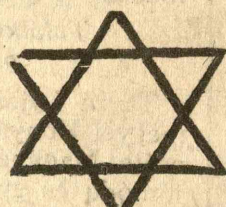
Csak nyolc napig!

150 leiért
kap egy feldíszített női gyöngy szalma kalapot

250 leiért
eredeti párisi modell filckalapot

KLEIN SIMON cégnél
Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.

A BÉKE KOVÁCS-a A SAS-PASSAGEBAN

Szent a béke az összes felekezetek között! Nem létezik már a numerus-clausus, mert nálunk mindenki egyformán

OLCSÓ KISZOLGALÁSBAN RÉSZESÜL

POMPADOUR
siffonok női ingekre alkalmas méterár
35 Lei

ANTONIA
vásznak, ágyneműre alkalmas méterár
55 Lei

FI-FI
grenadinok, ideálisan szép mintákban méterár
80 Lei

BAYADÉR
szövetek utcai ruhára alkalmas méterár
85 Lei

Kusgerechnet Bananen
kanava szövésű mosó kelme méterár
65 Lei

KAMELIÁS-HÖLGY
eponge francia gyártmányú sima és spricces méterár
85 Lei

PÜNKÖSDI SLAGERUNK

sima grenadinok, sima opálok, színes batistok, fehér és színes etaminok, mintás liberik, fehér és színes ruhavásznak, fehér és drap panamák, fehér és drap szádák, sima és kockás poplainok, selymek, marocainek, eolinok, gyapju grenadinok csikkal és még millió divatcikk.

Ezek a pünkösdi olcsóságok Kovács Testvérek áruházában kaphatók

Repülőszerecsényesség Galac mellett

Bukaresti tudósítónk távirata —

Borzalmas baleset történt tegnapelőtt este a Galac közelében egy repülőtéren. Egy Pozet-ti-tyu aeroplán, amelyet Cosma mester vezetett, s amelynek egyetlen utasa Paunescu örmester volt a brailai vámsorompó közelében lezuhant. A gép roncsai közül a III. repülőcsoport tisztjei már csak Cosma megsebesített és elszenesedett hulláját szedték ki. Paunescu örmester koponyatörést szenvedett és haldokolva vitték a katonai kórházba. Állapota válságos.

Rendőrség szigorú intézkedése a kiugró cégtáblák ellen

A nagyváradai államrendőrség közigazgatási ügyosztálya a városi szabályrendelet idevonatkozó paragrafusaira hivatkozással már régebben rendeletet adott ki az üzletek portáljából kiugró cégtáblák leszerelésére. A többszöri felhívás dacára a rendeletnek nem volt meg a kellő eredménye. Mára aztán olyan szigorú intézkedés látott napvilágot, amely bizonyítva egyszer mindenkorra tisztázza ezt a kérdést.

Horváth József rendőrkapitány ugyanis felszólítja az összes váradai kereskedőket, hogy a kiugró cégtáblákat 3 napon belül annál is inkább vonják be, mert a rendőrség súlyos pénzbírságok alkalmazásán kívül, kényszerítve lesz azokat az illető cég terhére leszereltetni.

Lisztellenőrző bizottság leakarja szállítani a kenyér árát

A husárrakkal parallel hirtelen, szinte megmagyarázhatatlan módon ugrottak fel a váradai liszt- és kenyérárak is. A husárrak redukciója hamarosan megtörténik és mint várható volt, rákerül a sor a lisztárak revíziójára is.

Dr. Vostinár János főjegyző intézkedésére a nagyváradai lisztellenőrző bizottság tegnap délelőtt rendkívüli értekezletet tartott, amelyen igen behatóan megvitatott azokat a módosítókat, amelyek mellett a mai túl magas liszt és kenyérárak leállítására keresztlülvihető.

A bizottság javaslata a tanács legközelebbi ülésén kerül tárgyalás alá, amely valószínűleg szerdai ülésén fogja megállapítani az új váradai kenyér és liszt árakat.

Selyem poupline 100 cm. széles minden divatszínben 168.—
LEITNER MÁRION R-T-nál

Harminc bani Lloyd Georg vezércikkéért

A budapesti Kuria érdekes döntése. — Pertárgy értéke 30 bani, perköltség 20 ezer lei.

A budapesti Az Ujság című lapban Lloyd Georg nemrégiben szenzációs vezércikket írt, melyet a Magyarország című lap kivonatossan közölt. Az Ujság emiatt pört indított a Magyarország ellen és kártérítésül

elvi összegként 1 száz koronát követelt, (30 banit.)

A budapesti Kuria tegnap tárgyalta az ügyet és jóváhagyta

mindkét alsóbíróság egybehangzó ítéletét, megítélte a követelt kártérítést. A Kuria kimondotta, hogy a magyar kiadó jog a berni Unió szerint nemzetközi jogvédelemben részesül és így a Magyarország jogtalanul járt el, amikor a cikket átvágta. Érdekös, hogy a perköltség a harminc banis perben hat millió koronát tesz ki, román pénznemben huszezer leit.

SPORTESEMÉNYEK

A bukaresti központ nem engedélyezte az Egyetértés debreceni turáját

Az Estilap tegnapi számában megírtuk, hogy a nagyváradai Egyetértés Pünkösöd mindkét napján Debrecenben szerepel.

Már minden előkészület megtörtént a csapat elutazására, amikor a bukaresti központnak egy váratlan távirati intézkedése

a szép tervet egyszeriben felborította.

A központ ugyanis nem engedélyezte az Egyetértés elutazását és most az utolsó pillanatban a klub elnöksége tanácsstalanul áll a bukaresti érthetetlen intézkedéssel szemben.

Megütközést keltő ítélettel sújtottak egy váradai futballistát

Bartha József játékjogát hat hónapra felfüggesztették.

Minden komoly sportetikával ellenkező drákói ítélettel sújtotta a bukaresti labdarúgó szövetség Várad, de kétségtelenül egész Erdély egyik legnépszerűbb futballistáját: Bartha Józsefet. Azt a Bartha Józsefet, aki a nemzeti válogatott csapatnak is erőssége és Párisban is képviselte a román színeket.

Az előzmények köztudomásúak. Barthát a bukaresti szövetség, mint ismeretes három héttel előbb Bukarestbe rendelte a törökök elleni mérkőzésre. A távirat kissé elkésve érkezett Nagyváradra, de meg ezenkívül is a kiváló hátvéd ugyanaz nap a NAC csapatában szerepelt az MTK ellen, ami Várad sportkultúrájának bizonyára volt olyan eminens érdeke, mint a bukaresti mérkőzés.

A központ viszont szigorú

vizsgálatot indított az ügyben és anélkül, hogy a való tényállást kellő módon tisztázta volna, egy a tegnap késő esti órákban dr. Zigre Miklós szövetségi elnök címére érkezett távirati rendelettel

Bartha József játékjogát hat hónapra felfüggesztette.

Nem mulasztotta el a központ ebből az alkalomból a két érdekelt egyület a NAC-ot, és a Törökvést is szigorú megdorgálásban részesíteni.

A központnak ez a meglepően rosszakaratu intézkedése az egész város sport-társadalmában kinos megütközést keltett és a NAC a Törökvéssel, élén a váradai sportszövetség intéző faktoraival közös akcióra készülnek a sérelmes intézkedés hatályaon kívül helyezése érdekében.

A pesti Törökvés és a temesvári munkáscsapat váradai mérkőzése

Izgalmasan érdekes sporteseményben lesz része pünkösöd mindkét napján Várad sportközönségének.

Vasárnap délután a pesti együletek egyik legrokonzenvesebb csapata, a Törökvés látogat el hozzánk, hogy nemzetközi mérkőzés keretében mérje össze erejét a váradai bajnokságot NAC-cal. A pesti Törökvés a többi magyar csapatoktól eltérően speciális stílust játszik és főerőssége közvetlen védelme, továbbá támadóssága, amely már számos értékes győzelmet vívott ki a vezető helyen álló magyar csapatok felett.

A NAC természetesen fokozott ambícióval készül erre a találkozóra, hogy

igazán méltó ellenfele lehessen a komplett felállításban szereplő pesti együttesnek.

A vasárnapéhoz hasonlóan elsőrangú eseménynek ígérkezik a hétfői program is. A váradai munkáscsapat temesvári testvéregyületét látja vendégül. A TMTE legutóbb a TAC felett aratott szép győzelme után Váradon is igazolni kívánja technikai és taktikai felkészültségét és épen ezért legerősebb felállításban veszi fel a küzdelmet a népszerű váradai munkáscsapatval.

Mindkét napi mérkőzést a Károly pályán délután 6 órai kezdettel bonyolítják le.

SZARVASBIKA

NÉHANY SZÓ TABÉRY GEZA
REGENYÉRŐL

1.

Még félétvezede sincs: gyermekcipőben járt, esetenül csetlett-botlott a határon innen és határon túl való trigyek és meddők és bünös közönyösök láréjómére. Ma-holnap má: a mesebeli hétmértföldes eszmába kell bujtatni férfias izmosodott lábát. Idejutott a kicsinyesnek, a vidéknek, az alkalmának, a vérszegénységnek az irodalmiattlanok deklarált erdélyi irodalom... Földrajzilag Nagyvárad — nem Erdély, de az Idő, úgy látszik, összeköti Szent László városának sorsát „három nemzet, négy vallás” országával és a közös sors egyszerre romboló és alkotó kezé kiformálta a szellemi élet közösségét és a Királyhágón innen és túl való részeken

2.

Tabéry nem erdélyi író, a szónak szoros földrajzi értelmében De a történelem vér folyama, — amelynek ellenállhatatlan árja Erdélyt és Váradot egy zátonnyá hömpölygette össze, — önön habjaiban aranyat is porlasztott. — letűnt korok szellemi glóriájának aranyát. A porlado aranyat Tabéry Géza mosta ki habokból, iszapból és művészkéze a reneszánsz-korok ötvöseinek biztonságával áhitatával és szeretetével csodálatosan szép művet öntött ki belőle...

3.

„Volt-e valaha eszme, rajtatók tuinóvó, ormatokon átvágyakozó, amire a világ azt mondta volna: — ujj?” — ez a kérdés merészkedik ki Bolyai János szájából az erdélyi hegyek felől. A hegyeknek nincs szavuk de az objektív történelem nyomán, tudunk felelni rá: igen, Volt-e, másutt a világon Vallás-szabadságtér, amint volt Tordán? A lelkiismereti szabadságnak volt-e sok Bethlen Gábora és Bocskayja? Két ka-zünkön elszámolhatnók, hány intézmény fogható, (alapítójának nagy nemes koncepciójánál fogva is) a Bibliotheca Telekianához és — (hogy szorosan Tabéry Géza regényénél maradjunk) — a Maros mentén kitejesegett dússzínű csodavirágoknak: az Appendix-nek minden száz esztendőben ha terem párja... És távol minden összehasonlítástól, a Szarvasbikáról erről a nemesvérű pazar-agancsu pompás lényről is tudomást kell, hogy vegyen a magyarul olvasó tekintélyes kis világ.

4.

A görög sorstragédiák forró szele lázaitja, fojtogatja e regény olvasóját: apa és fiu végzetrendelete, életre-halálra menő harca, hol alattomosan a sündörgő orgyilkos minden aljasságával, hol még fennen kérkedve, sisak nélkül, vívókarddal egymás ellen. Az „Apák és fiuk” harca: „világnézetek, egymás után jövő generációk, sőt mondhatni „szürke teóriák” küzdelme egymással; mélabus sláv hangulat a csatadal. Itt pedig? Nem két generáció, nem két világnézet, nem két teória (noha mathészisről van szó), hanem egy apa és egy fiu áll szemben egymással, egyik egyéniség a másikkal, egyik kegyetlen való-ság a másikkal szemben. És van csatadal is: pázrasra vágyó szarvasbika-em-berek, apa és fiu. Minotaurusz böge...

5.

Mert ismétlem: nem világnézet, nem teória az, amikörül ez a két csupateo-

Házátalakítás miatt a
raktáron levő összes

CIPŐKET

minden elfogadható
árban elárusítjuk.

GONDA TESTVÉREK, Bul. Regele Ferdinand 5. Park szálloda épület.

ria és mégis csupa hus és vér-ember ha-
laltancát lejt, hanem a p... és v... kö-
rül. Csak elenyészően csekély szerep jut
az apa és fiú adáz küzdelmében a hiu-
ságnak, a dicsőségre való feltéke-
des érzésének, ami különben minden be-
érkeztetett — kicsit és nagyot egyaránt
— elfog a beérkezni akaróval, vagy a
sorstól erre hivatottal szemben...

6.

Két egyéniség és még hozzá, milyen
egyéniesség, akik közül az utókor objek-
tív megállapítása szerint a fiúé a fel-
sőbbség. Tévednek akik azt hozzák fel
Tabéry regényének hibájául, hogy két
hőse van. Egy hőse van csak:
Bolyai János. — A másik Bo-
lyai Farkas: az apa sokszor nem is
más, csak tükörképe a fiúnak (bármily
groteszkül hangzik is ez). Napoleon éle-
te — azt mondják a freudisták — nem
más, mint birkózás az Istennel. Az
exakt tudomány már-már feledésbe ve-
sző marosvásárhelyi Napoleonja számá-
ra az egész élet, amibe beleszületett,
olyan, mint az Oszolinszky-palota tükör
csarnoka, ahol a szarvasbika sokszor
on visszaverődő önmagától — nem talál-
ja meg többé önmagát. Melyik az igazi
arcom? — kérdezhetné (ha tudatos vol-
na benne lelki arcának tágos térköz-
zel való megosztottsága) a vásárhelyi ti-
pikusan romantikus zsene (ostwaldi ér-
telemben): Bolyai János. 7.

Tabéry Géza regénye, úgy vélem,
nem adja meg, mert nem is akarja meg-
adni a választ arra kérdésre: melyik
volt hát Bolyai János igazi arca? Azé,
amely a végtelenség titka, a számsorok
törvénye, a tudomány örök napja felé
tekint, avagy az, amelynek tekintete a
nagy darab jobbágyeszléd emlíőin akad
meg tizenhat „aljas esztendőre”? Nem
kell rá válasz. Bolyai János tragédiája
— és Tabéry Géza könyve ezt demon-
strálja minden elismerésre méltó drámai
erővel) — épen januszarcúságában,
megosztott lelkének egyensúlyozatlansá-
gában áll — és aztán abban teljedik
ki, hogy: „a benne élt két ember közül,
kik életét egymással vívott titkos küz-
delmeikben elgyötörték, az egyik el-
csett. A görcsös, fennhéjázó, szabad el-
me, a diadalmas ifjú tudós megszűnt s
maradt helyette a másik, az érzéki,
örömkönyörgő, alázatos pulya, terhelt
szülők fáradt gyermeke.”

8.

Az apának: Bolyai Farkasnak alakja
már nem ilyen husvéréleveníen lép
előnk a regényből. A zsenit, akit a Vé-
dróton ráncigál, csak akkor látjuk
benne, amikor fiával szembekerül.
Ilyenkor érezzük át szegény, nyomorult
lényüket a maguk teljes valóságában,
ilyenkor sejtjük az apák bűnének fia-
kon való megtorlását. De, amikor ma-
gában van, akkor józan, céltudatos em-
ber, akiben komoly, magasztos ideálok
lángja lobban fel. És így nem látjuk egé-
zen tisztán az apa lelkét, nem ismerjük
Anna bárónéhoz való viszonyának ana-
lizisét; csak a végén tár fel Anna mono-
lógszerűen mindent erről a viszonyról
a fiatal Bolyainak. Ez az, amit a regény-
ben legfőképpen kifogásolni lehet. Anna
báróné alakját viszont megint abszolút
biztos kézzel rajzolta előnk Tabéry Gé-
za. Egy asszony, aki szárnyakat akar
adni egy tespedni kezdő tudós-
nak, aki nek nagyrahivatottságát az ő nagyszerű
asszonyi ösztöne felismerte: egy „szén-
vedélyes barátnő.” De mégis örök asz-
zonyiság karakterizálja lényét: mámo-
ros farsangi éjszakán elbódítja a zseni-
apát; váradi vendégfogadóban földi sze-
relmet lop vgy talán becsempész a zse-
nifü életébe és ösztönös asszonyi vére
ráhajtja arra is, hogy a paraszti szolgál-
val kacérkodjék...

9.

és a mi talán nem kisebbértékű a jel-
lemrajzoknál: a kor levegőjének boször-
kányos érzékeltetése. Marosvásárhely,
Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Bécs,

Lemberg, egy-egy mozaik a mult század
első negyedének hamu alatt forrongó iz-
galmas életéből. Történelmi figurák vo-
nulnak el előttünk, mintha köztünk jár-
nának: Bem József mérnökjelölt ur gőz-
hajókat tervez, a huszéves Chopin zón-
gorázik és az irgalmatlan messzi Kazán
egyetemén tanító Lovacevszky profesz-
sor előttünk verejtekezik a kétezer éves
problémán...

10.

Igaz, még a filológusnak és a stilsztá-
nak is lehetnek megjegyzései. Kifogá-
solhatja a kákan csomót kereső, hogy az
oly bámulatosan alapos forrástanulmá-
nyokt végzett Tabéry Géza miért tért

el a valóságtól Bolyai János házassá-
nak megírásánál? A kákan a mikroszko-
pikus csomót is észrevéve talán azt is
megemlíti, hogy Tabéry nem ismeri a
Bibliát, amikor Izsákra fogja, hogy fiát
hajlandó lett volna feláldozni, holott —
mondja a minuciózus filológus — Abra-
hámról jegyzi fel ezt Biblia. Másson
meg az olvasó nem tudja leküzden azt
az érzését, hogy Tabéry Géza stilsza
itt-ott erőltetett; keresettség árul el,
szenvelő, például az ilyen mondatok-
ban: „Aj, az a koncert, a csodaszép, a
feledhetetlen!” És visszatetszőnek talá-
lom, hogy ebben az izig-vérig magyar
regényben ilyen szavak settenkednek,

mint: pláne, majesztuózus, vagy: sefto-
ló. Igaz: egy-egy plasztikus, sőt mon-
hatnám: kinetikus jelzője, vagy kifeje-
zése, mint: hegyrekapaszkodó er-
vény: „a naszódí hegyből a völgy-
óvakodott öserdő” — hosszú időre
engesztel és kárpótol...

11.

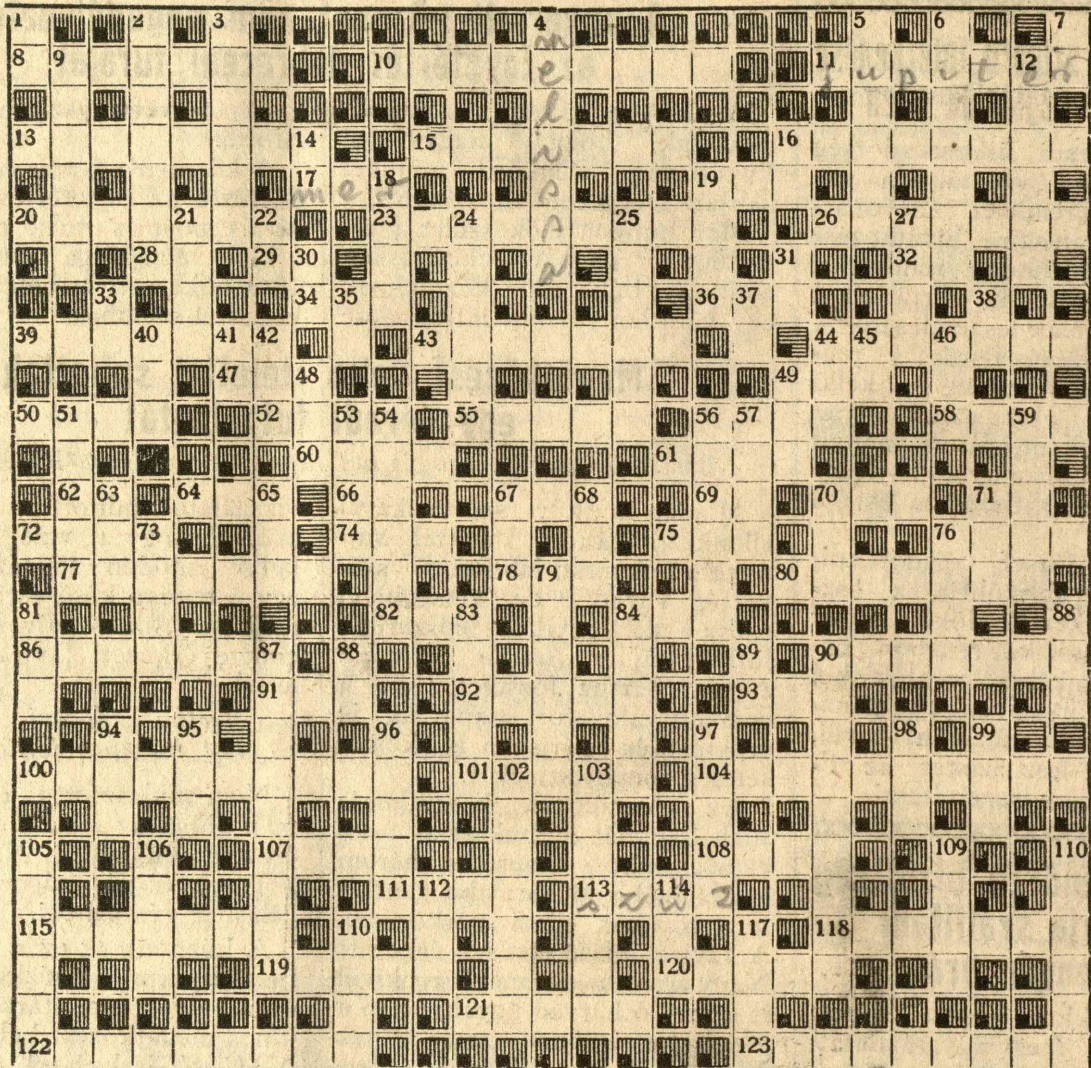
Archimedes egy pontot kért, ahonnan
lábát megvetvén, kimozdithatja sark-
ból a földet.

A „Szarvasbika” az a pont, amelyen
állva Tabéry Géza új szférába emeli
át az erdélyi magyar irodalmat...

Erdős Iván

A Nagyvárad Estilap szellemi sportversenye

Mai újabb keresztszövejtvé-
nyünk számos nagyváradí vonat-
kozása révén felettébb érdekes.
Megfejtési határideje június hó
5-ike. A megfejtők között értéke-
ny eredményeket sorsolunk.

Vízszintesen:

8. Házállatokat tartanak benne.
10. Német éposz.
11. A legnagyobb bolygó.
13. Nagyrangú megyei funkcionárius neve.
15. A legjobb váradi újság.
16. Városi főtisztviselő neve Váradon.
17. Aki ezt teszi, az nyer.
19. A mult, jelen és jövő összessége.
20. Ezt teszi a direktor.
23. Nagyváradí újságíró.
26. Tintoretto polgári neve.
28. Ige.
29. Ruházati cikk.
31. Iden, idegen nyelven.
32. Igekötő.
34. Ruházati cikk.
36. Ez keseríti meg életünket.
39. Flandriai festő.
43. Klasszikus angol író.
44. Magyarul az isten tolmácsa.
47. Kémiai elem.
49. Tollal keresi heoyérét.
50. Nagyváradí születési pesti költő.
52. Számjegy idegen nyelven.
55. Német város, nagy rádióállomásáról nevezetes.
56. Tyrusi királylány, Karthago megalapítója.
58. Latin istennő.
60. A test egy nemes része.
61. Szt. Péter helytartója.
62. Rag.
64. Főzék.
66. Igen, idegen nyelven.
67. Virágnyelv.
69. Rag.

Függőlegesen:

70. Férfinév.
71. Ma is használatos régi hosszsmérték.
72. Női név magyarosan.
74. Ilyenkor minden bus.
75. Enélkül nem lehet újság.
76. Spanyol város a francia határ mellett.
77. Török pipa fonetikusan.
78. Helység Abbázia mellett.
80. Judea királya.
82. India lakói egyes számban.
84. Evőeszköz.
86. Lábbetegség.
90. Óceán.
91. Ige, akkor is csinálják, mikor a ruhát takarítják.
92. Enélkül nincs üzletkötés.
93. Jégen szokott lenni.
100. Váradi főszdrkesztő.
101. Női név becézve.
104. Lapot szerkeszt.
107. Női név becézve.
109. Kenyér.
111. Római konzul, bölcs.
113. Az ártatlan nő.
115. A magyar világban nagy szerepet játszott román nap-politikus.
118. Ödipusz király anyja.
119. Római politikus és volt egyet. tanár.
120. Kedvelt tézsa.
121. Ugy jó, ha ilyen a tél.
122. Régi magyar költő.
123. Délamerikai állam.

6. Az ókorban tilozófiai iskolát képeztek, ma így hívják azt, aki mindent semmibe vesz.
7. Éjjel-nappal meghalhat.
9. Nem író.
12. Kártyajáték fonetikusan.
14. Mutatószó.
16. Ritka anyós szereti.
18. A buzatábla is így moz-
dul, ha a szél fújja.
19. Evvel kuszik a növény.
21. Angol lord, államférfi.
22. A növénynek is, az igé-
nek is van.
24. Mozgószínház.
25. A „Mannarin” szerzője.
26. Rag.
27. Itél.
30. A párbajozó teszi.
31. Ez a rajtvény.
33. Emberi és állati testrészt.
35. Lányból lesz.
37. Latinos nemességjelző.
38. Zenei félhang.
40. Ilyen nagyszülők is van-
nak.
42. Tesivér.
44. Latin praepositio.
45. Ezt teszi a tanár, ha nem
tanul a diák.
46. Testrészt.
48. Mindennek van, amit is-
merünk.
49. Női név.
51. Tiroli fürdőhely.
53. Az öreg ember arcán van.
54. Nagyvárad egyik kerü-
lete.
56. Perzsa király.
57. A közgazdaság fontos té-
nyezője.
59. Afrikai folyó.

63. Csak nő lehet.
65. Egyik fajtájából hurok készítenek.
67. Férfi név becézve.
68. Időjelző.
70. Mezőgazdasági eszköz.
71. Európai állam váltópénze.
73. Írás van benne.
76. Ötlet eszme.
79. Egyházi személy.
81. Női név becézve.
83. Férfi név.
84. Keleti népiaj.
85. Francia éposz spanyol hőse.
87. Aki az istenektől tüstet lopott.
88. Ige, eső okozza.
89. Csak a halott nem.
90. Görög piac neve.
94. Volt osztr.-magyar tábor-
nok neve.
95. Kémiai elem.
96. Férfi név.
97. Az Alföld fája.
98. Egyházi személy.
99. Iparos.
102. Pesti tér neve.
103. Nagy magyar szabadság-
hős.
105. Katonai őrszem neve a
magyar katona elterdíté-
sével.
106. Keleti nép.
109. Szarvas-fajta.
110. Vallásos egyesület ál-
lános megjelölése.
112. Aradi sportclub neve ró-
vidítve.
114. Főznek benne.
116. Férfi név becézve.
117. Hiába őrizték a legutóbbi
csiki választáson.

HIREK

LAPUNK legközelebbi száma a hétfői ünnepre való tekintettel, kedden délután jelenik meg.

* Ujabb árlejtés az ujságárúró bódékra. A városi tanács tudvalevően már több ízben pártizmat hirdetett a város belterületén létesítendő ujságárúró bódékra. A pályázatok azonban ismert okokból minden egyes esetben eredménytelenek maradtak. A tanács most újabb árlejtést bocsátott ki melyben közli, hogy július 2-án a városi tanácstermében zárt ajándékos nyilvános versenytárgyalást tart.

* A nagyváradi jótékony egyesületek népnepélye. Nagyszabású népnepély megrendezésén buzgólkodnak a városi jótékony egyesületek vezetői. A mozgalom élén a Bihar megyei Nővédő, Mircea. Szociális társulat, továbbá az összes férfi és legényegyleti alakulatok állanak. A rendezőség eddigi tervek szerint június 28-án szándékozik megrendezni a népnepélyt, amelyen speciálisan a gyermekek szórakoztatására fektetik a súlyt.

* Meghalt az ögyilkos kereskedő. Három nappal előbb megírtuk, hogy Lindenfeld Zsigmond 69 éves kereskedő elkeseredésében zsirosszódát ivott. Kezelőorvosai mindent elkövettek, hogy az életunt öregurat megmentse. Az orvostudomány azonban nem segíthetett és Lindenfeld ma hajnalban szörnyű kínok között kiszenvedett.

* Házassági hír. Katz Mancsi és Rácz Miksa 31-én, vasárnap délután 4 órakor tartandó esküvőjükön Cuza Voda (Szacsavay) utca 56. szívesen látják jó barátait és ismerőseiket.

x Püsködi bál a Félix-fürdőben e hó 31-én, vasárnap este. Tombola. Elsőrangú salon zenekar. Autóbusz járat. Záróra éjjel 4 órakor.

x Péntek, szombat, vasárnap, hétfő, Pinter-esték a színházban.

Olcsó kamalláb mellett lombard kölcsönöket folyósít ismét a

GRANARIA

áruraktár r.t.

Telefon:
13-78

x Pinter Böskét tüntető szerezettel fogadja Nagyvárad!

Kihallgatták a Ciordas-gyilkosság bünperének valamennyi vádlottját

Ki ölte meg Pertza Györgyöt? -- Mi történt a lonkai fűrésztelepen?

— Saját tudósítónktól —

A Ciordas János dr és Bolcas Miklós dr belényesi ügyvédek 1919 április 3-áról 4-ikére virradó éjszakán történt meggyilkolásával vádolt egyének bünperében tegnap kezdődött a fő tárgyalás, amelyről az Estilap tegnapi száma részletesen beszámolt. Az első nap helyzetképe a következő: a vádlottak valloása szerint 1919 április 3-án este 10 óra felé a belényesi katonatanács ülést tartott, amelyen egy részeg állapotban lévő katonát — állítólag Meleknek hívták — azt mondták, hogy letartóztatja Ciordas dr és Bolcas dr ügyvédek, mert úgy tudja, hogy ezek összeköttetésben állnak a román hadsereggel. Az elnöklő Verbőczy százados erre állítólag azt felelte, hogy jól van ő nem bánja, ha le is tartóztatják a két román ügyvédet.

A mai tárgyalást reggel 9 órakor nyitotta meg Predovicu elnök. Elsőnek Sachs Henrik vádlottat veszi elő. Gyilkosságban való részvétellel és magánosok elleni erőszakkal van vádolva, amit az általa követett el, hogy 1918 novemberében Biharban Klein Mózes és Katz Béla vádlottakkal együtt egy különítményt szervezett, amely 11 földművest megölt, 40 egyént pedig egy pincébe zárt és ott bántalmazott.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem!

Elmondja azután, hogy a forradalom első napjaiban a falusi lakosság a frontról hazatérő katonákkal együtt fosztogatta és megakarták támadni a La Roche és Darvas-féle üzemet, amelynek ő (Sachs) volt az igazgatója. Ő segítséget kért a cég központi igazgatóságától, Nagyváradról. Kapott is fegyvereket és azokat kiosztotta a vállalat egyes munkásainak. A fűrésztelephez nem engedtek közel senkit, de az erdei kolóniáról sok lovat, szarvasmarhát és mindenféle más holmit elvittek a fosztogatók. Pár nap múlva jött azután Lonkára egy század katonaság egy Jónás nevű főhadnagy parancsnoksága alatt. Két napon át a század a környéken cirkált, harmadik napon pedig Jónás főhadnagy magához vette Sachsot és együtt járták be a határi és segestelyi lakosokat, hogy a lopt és rablott holmikat megkerítsék.

— Mi történt Határ községben? — kérdi az elnök.

— A katonaság előrement, én pedig egyedül utánuk és a falu

szélén voltam, amikor puskaropogást hallottam. Amikor a faluba értem, ott hallottam, hogy Pertza Györgyöt lelőtték.

— Kik lötték le Pertzát?

— Pontosan nem tudnám megmondani. Csak amikor este hazértünk Lonkára, ott az udvaron dicsekedett egy hadnagy, hogy nagy távolságból pontosan fejbe lötte Pertzát.

— Mit csináltak azokkal az emberekkel, akiknél lopott holmikat találtak?

— Azokat a katonák lekísérték a fűrésztelepre, ott megközték és a pincébe zárták őket.

— Maga megverte őket?

— Csak egy-két pofont adtam néhánynak azért, mert a háború alatt a La Roche és Darvas-cég felmentette őket és hálátlanul mégis fosztogattak.

Az elnök ezután több tanu terhelő vallomását tárja Sachs elé. A vádlott határozottan tagadja: hogy ő adta volna Jónás főhadnagynak azoknak a listáját, akiket ki kell végezni, vagy le kell tartóztatni, hogy ő sarcoltatta a katonákkal a lakosságot; hogy bármi legcsekélyebb része volna Pertza kivégzésében; hogy ő ezt a kijelentést tette volna: „Én vagyok a románok Istene és császára!”

A 65 éves Klein Mózesnek, a La Roche és Darvas cég igazgatójának kihallgatása következett. Ugyanazzal vádolják, amivel Sachs (Henriket).

— Nem érzem magam bűnösnek! — mondja.

Majd elmondja, hogy a forradalmi fosztogatások hírére csendőroket kért a hatóságoktól, de nem kapott. Ekkor a cég központi igazgatóságára egy század katonaság vonult ki Lonkára. Ide menekültek akkoriban a feldühödött nép elől, a környék falvainak papjai, tanítói, jegyzői.

Az elnök megjegyzi:

— Egy Lucaciú Simon nevű munkás a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Ciordást is, Bolcast is Lonkára vitték, a maga irodájába!

— Az a Lucaciú — válaszol a vádlott — megbízhatatlan, mindig holtreszeg ember, akit ki dobtam a vállalatból.

— Bolchis Nicolae meg azt vallotta, hogy maga pénzt adott a bolsevikoknak, hogy öljk meg Pertzát!

— Fel sem foghatom, hogyan mondhatott Bobis ilyesmit!

— Maga is ültette-verte a pincébe zárt embereket?

— Soha életemben, egy ujjal sem nyultam senkihez!

— Ki lötte le Pertzát?

— Ugy hallottam, hogy egy hadnagy, de a nevét elfelejtettem!

Végül Katz Béla vádlottra kerül a sor. Elmondja, hogy a forradalom első napjaiban családjával és egymás ingóságával Rény községből beutazott Váradra, mert félt a fosztogatóktól. Egy fülkében utazott vele Popa Mihály dr vaskóhi ügyvéd aki elbeszélte, hogy menekülőben van Váradra. Pár nap múlva aztán visszautazott falujába, de házat teljesen kifosztva találta. Hallotta, hogy Lonkán, a La Roche és Darvas-cég telepén vannak összegyűjtve a rablott holmik: odament hát apósával együtt, akit szintén kifosztottak. A telepen ott találta a Jónás főhadnagy csapata által összefogdosott embereket, akik állítólag raboltak. Volt az emberek között egy Benchis Isaiá nevű, akiben az ő apósa felismerte egyik fosztogatóját. Ő a vő, elkeseredésében egyszer pofonváta Benchist. Mindössze felőráig volt ő a telepen.

Az elnök több kérdésére kijelenti a vádlott, hogy hazugság egyes tanuknak az a vallomása, hogy ő valakit lelőtt, vagy ütött volna.

Ezután az elnök a tárgyalást berekesztette és a továbbiakban ülést hétfő reggel 8 órára tűzte ki.

A mai zürichi nyitás

BERLIN	123—	PRAGA	153250
NEWYORK	51655	BUDAPEST	7275
LONDON	251150	BUKAREST	245—
PÁRIS	259175	BÉCS	7280

VARADI ARFOLYAMOK:

Magyar korona	332 áru	330 pénz
Osz rak shilling	2960	2980
Francia frank	1070	1080
Angol font	1025	1030
Svájci frank	40-0	41—
Lira	840	850
Dollár	209—	210—
Cseh korona	620	626

A TEXTILPIACON

Kovács Testvérek nagyáruház mai telefonjelentése:

VILAGHIRU ARNOLD RO.	
SENTHAL DELAIN	35 lei
VILAGHIRU EXCELSIOR	
VASZON	35 lei
FRANCIA EPONGE	85 lei
FRANCIA BATISZT	35 lei
LIBERTI, CHARMEUSEUK	125 leitől
SELYMEK	275 leitől
LEGFINOMABB GYAPJU.	
SZÖVETEK	225 leitől

* Halálos fürdés. Szentjóbbról jelentik: Vancea Flóra 20 éves leány tegnap délután a Beretytyóba fürdött, örvénybe került s minthogy nem tudott uszni, belefullt a vízbe.

Ne hagyja megint a legutolsó napra,

mert megint nem fog sorsjegyet kapni, főként pedig ne hagyja magát félrevezetni. — A szatmári házsorsolásnál összesen csak 1800 drb sorsjegy van kibocsátva, ezek közül 101 darab sorsjegy, tehát minden tizennyolcadik nyer. Az első száz darabonként 250 lei készpénzt, a százegyetedik a házat, vagy 1200 dollárt. Ne legyen könnyelmű! Soha többet nem jut egy vagyonhoz 250 leiért. A Hegedüs hírlapirodában összesen csak 20 darab sorsjegy van már!

VEGYILEG
**TISZTÍT, MOS,
VASÁL
BORGOS**
VEGYTISZTÍTÓ
BAZAR-ÉPÜLET, SZÍNHÁZ MELLETT

Grande toilettehez
nélkülözhetetlen, ideális szabásu
fűzők és melltartók
a „LEDA” fűzőszalonban
Str. Alexandril (Teleky-u.) 53 I.

Kisebb kaptafagyár
azonnal eladó. Üzemképes mű-
hely és lakás átadó
Ábrahám, Bul. Regele Ferdinand
(Rákóczy ut 22) 829

Használjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb növény ételzsirt
mert tiszta, egészséges és szapora
Kóserül előállítva, szigo-
ruan az orth. izr. rituslek szerint
Fuchs Benjámín nagyvá-
radi orth. főrabbi ur felügyelete
alatt
Készíti a **Fabrica Phenix S. a. R.**
Bucuresti.

Oradea-Marek képviselő:
Fischer Emil Parcul Stefan cel
mare No. 11. — Telefon 962.

Női pongyolák 175 leltől
„Blousok 100”
„Kabálók 500”
Legszébb kivitelben kaphatók
Model áruház
Str. Vlahuța 6.

KÖNYVEK

melyeket mindenkinek olvasni kell!

„A Coueizmus” Egész lelk és önfegyel-
mezés. Irta Coué Emil. Ára Lei 108

Érettségiző fiának a nemi életéről és
életfeladatairól Apáknak és fiaiknak
Irta dr Juba Adolf. — Ára Lei 65

Az ifjúságnak a nemi betegségekről
Ára — — — — — Lei 20

Szerelmi élet a házasságban Ut a nemi
kérdés új irányú megoldása felé. Irta
M. C. Stopas. Ára — — — Lei 180

Az elhanyagolt nemi betegségek követ-
kezményeiről. Hogyan óvhatjuk meg
magunkat a nemi betegségektől?
Ára — — — — — Lei 20

Hogyan óvhatjuk magunkat a nemi be-
tegségektől. Ára — — — — — Lei 20

Az állam és társadalom feladatai a
nemi betegségekkal szemben Lei 20

Házasság és a nemi betegségeik Lei 20

A syphilis elleni védekezésről Lei 20

A prostitúció történetéből Ára Lei 25

Vita Sexuális. Az ember nemi élete.
Sexuálpathológiai tanulmány. Irta dr
Nemes Nagy Zoltán Ára Lei 180

Kapható a
Hegedüs Hirlapírodában

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

MOST van alkalma minden hölgynek
a nyári divat szükségletét olcsón besze-
rezni, mert mielőtt Kertész Reclám üz-
letét a Rimanóczy utcáról áthelyezné,
mélyen leszállított árban kiárúsít. 394

HA rólunk meg is feledkezett, mi an-
nál többet gondolunk Magára. Hem. 830

LAKÁS

KÜLÖN bejárati elegáns butorozott
szobát keresek a központban. Cimet a
Hegedüs Hirlapírodába kérek. 813

KÖZOPONTBAN vagy közelében 2
szobás lakást, esetleg garcon lakást
azonnalra keresek. Cimet a Hegedüs
Hirlapírodába kérek.

EGY szoba, konyha, spájz, vezeték,
villany bent elköltözés miatt butorral
átadó. Huszár-utca 7. 835

KÜLÖNBEJARATU szobát keresek
elsejére. Ajánlatok Holdvilág-utca 2.
szám alatt „Metalloglobus” portásánál
adandók le. 827

ALKALMAZÁS

ÖNÁLLÓAN főzni tudó midenes kis
családhoz azonnali belépésre kerestetik.
Cim Sonnenfeld nyomda portásánál. 794

BEJARÓ szakácsnőt azonnatra keres.
Str. Vlahuta (Szent János-utca) 26.
Bródi. 836

ÜGYES kufutófiu azonnali felvétetik.
Rador, Str. Printul Carol (Szilágy De-
zső-utca) 6.

FESTÉK szakmában jártas ügyes idő-
sebb segéd rögtöni belépésre felvétetik.
Ugyanott két tanuló is. Schöndweig,
Sas-passage. 838

CSECSEMŐHÖZ gondozónőt keres-
sünk azonnatra. Bul. Regele Ferdinand
(Rákóczi-ut 35—c. I. em. 833

TISZTA, ügyes, megbízható bejárónő
egész napra magas fizetéssel, teljes ellá-
tással azonnatra felvétetik. Cim a ki-
adóban. 832

PERFECTUL főző mindenés
azonnatra felvétetik. Spitzer, Str.
Nicolae Jorga (Zöldfa-utca) 17.
II. emelet. 839

ADÁS-VÉTEL

ELŐSZOBAFAL tükrökkel eladó. Bul.
Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 12. III.
em. 22. 828

JÉGSZEKRÉNYEK — új és használt
kapható. Str. Tace Ionescu (Körös-utca)
5. szám. 834

ELADÓ bérház 600 ezer leiert belvá-
rosban, 15 lakóval, nagy jövedelemmel.
Emeletes ház több urilakással központ-
ban 1.700.000 lei Bul. Reg. Ferdinand
(Rákóczi-uton) 1 és fél millióért négy
lakással, 6 szobás azonnali elfoglalható.
Tománénál, Nilgész-telep. 3—6-ig Strada
Tace Ionescu (Körös-utca) 21. 1628

KIS szőllő két szobás lakóházzal el-
adó. Értekezhetni Fehér Reg. Ferdinand
(Rákóczi-ut) 20. 831

Steiner Sándor bőrkereskedését
Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 12. sz. alá
helyezte át.

Állandó nagy raktár bel- és külföldi bőrárakban

1674

ELADÓ Palisander ebédlő, távor és
diófa háló, hencserek, teles, varrógep,
lámpák stb. Str. Paul Chinez (Aulich-
utca) 1. sz. Calea Dornbador (Körös-
kovszky-uton). 819

Lüster, ruhavászon, tennisz és
nyári divat **SZÖVEIEKEL** legolcsóbban
SZÉKELY posztóáruházában
szerezhetünk be
Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5.

ELADÓK házak, szőlők, földbirto-
kok, bérházak, magánházak, fűszerüzlet
és koresma stb. Tománénál Nilgész-telep
d. u. 3—6-ig Str. Tace Ionescu (Körös-
utca) 21. 1628

KÜLÖNFÉLÉK

ÖRÖKBE adnám 15 hónapos kis le-
nyomat, esetleg dajkaságba. Sztarovesz-
ky-utca 2. Hegedüsné, d. e. 11-ig. 611

NAGYBANYARA lakótrásnőt keres
fiatal leány junius hónapra konolyabb
leányt, asszonyt, vagy idősebb hölgyet.
Cim a kiadóban. 176

JÓ házikoszt kapható, négyfogásos
800. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca)
48. szám. 822

NÉGY hónapos tanfolyam nyílik el-
sején 250 lei havi fizetés. Tanítunk fél-
sőrüha, fehérnemű varrást, szabást, gab-
leint, smírnát, batikolást, kelimet, fes-
tést, himzést, ernyők készítését. Tanu-
lólányokat felveszünk. Str. Vlahuta
(Szent János-utca) 82. Körözsyné. 837

SZENSZKI MIKLÓS

divatáruház
Sas-passage

Harisnyák, keztyűk, gyermekzoknik,
esernyők, rövidárak nagy választékban

V. Lucaciu (Malom)-u. 4 a.
eladó:

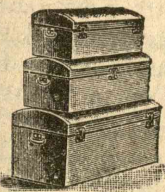
1 hidmérleg 30 mázsá horderővel, 1
kettős karu villany faapritóbalka, ková-
csolt acélból, 1 körfűrészes állvány 10
körfűrészeszel transzmissziókkal, 1 ten-
geri daráló villanyra rendezve, 1 6 ló-
erős Orlichon motor, 1 stráf kocsi, 2
kordé, 2 szán, 14 méter gépszij.

A zöldtakarmánymalom
és a nagy istállóüzemek

Irta: **Erekly Károly**

Ára Lei 155.—

Hogyan lehet átalakítani az istállóüze-
meket kapitalisztikus nagyvállalatokká
és hogyan lehet a földtakarmányokat
jól konzerválni 19 ábrával

A nagyváradi
bőröndárú-
és táskagyár

Str. Ouză Voda
(Szacsavay-u.) 18
1432

Összes gyártmányai
detailban is gyári
árak mellett kaphatók

Herbst ökszerész
és órászületét áthelyezte
az Apolló mozival szembe
Plata Regina Mária 1.
(Bómer-tér) 180

Ötvenezer lejt részletben is biztosí-
tékra kiadnék. G. obus. Strada Cogal-
niceanu (Várad Zsigmond-u.) 8. 838

VIZUM

Hegedüs
Hirlapírodában

Uri- és női
fehérneműeket

teljes kelengyékkel, elsőrendű
kivitelben olcsón készítünk,
gépi gomblyukkötést és csip-
ke beendлизést vállalunk 1539
Rosenbergné és Krauszné
Pávei püspök-utca 18.

Megérkeztek
a legújabb
VOX

Mondain tánc lemezek
Eredeti néger Jazz-band felvételek

Unberufen Toi, toi, toi!
Maytime.
That Old Gang of mine.
Oh Baby.
Drift Wood.
Je t, ai vu Daner.
La Rose bleue.
Why did i Kiss that Girl
Arcady
Wenn du einmal eine Brut hast.
Some Boy.

KAPHATÓ A HEGEDÜS
HIRLAPIRODÁBAN.

Fényképészeti cikkek
Özv. Petri Árpádné

legrégibb látszerész üzletében kapha-
tók. — Stepper cukrászda mellett.
1690 Bulevardul Regele Ferdinand 9.

Szücsmühelyemet
Vlahuta (Szt János)-u. 6. sz. alá

áthelyeztem, 1683

hol mindenféle szücsmunkát a legújabb
divat szerint, nyári árban készítek. Moly-
kár elleni megóvás: a szörméket elfogad

Andrássy Miksa, szücsmesler

Sonnenfeld Adolf részv. társ.